

Dosarul nr. 2rhc-71/18

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Vascan)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: I. Druță, T. Vieru, M. Ghervas)

Î N C H E I E R E

08 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru
Maria Ghervas

examinând cererea de revizuire declarată de Întreprinderea Individuală „Țurcan Laura”,

în cauza civilă, la cererea Societății pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului împotriva Întreprinderii Individuale „Țurcan Laura”, intervenienți accesorii Comitetul creditorilor Societății pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, Societatea pe Acțiuni „Moldova-gaz”, Întreprinderea de Stat „Moldtranselectro”, Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-gaz” cu privire la restituirea sumei,

împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Țurcan Laura” a fost respins,

c o n s t a t ă :

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2001 a Judecătoriei Economice, S.A. „Termocom” a fost declarată în stare de insolabilitate, ulterior, întru redresarea solvabilității debitorului S.A. „Termocom”, în temeiul art. 182 și 185 al Legii insolabilității și a deciziei Adunării generale a creditorilor din 26.06.2002, s-a dispus aplicarea procedurii planului de reorganizare prin Hotărârea din 16 iulie 2002 a Judecătoriei Economice a RM.

Prin încheierea din 11 decembrie 2008 a Curții de Apel Economice, s-a dispus prelungirea procedurii planului de reorganizare pe 1 an, iar prin Hotărârea Guvernului cu privire la prelungirea termenului procedurii planului pentru S.A. „Termocom” nr. 94 din 05.02.2009, termenul procedurii planului S.A. „Termocom” a fost prelungit pentru o perioadă de 3 ani, iar, prin Hotărârea Guvernului nr. 713 din 26.09.2012, s-a dispus de a prelungi termenul procedurii planului S.A. „Termocom” până la 31.05.2013, termen limită de executare.

Prin încheierea din 18 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a confirmat legalitatea Hotărârii Adunării Generale a creditorilor S.A. „Termocom”, proces-verbal nr. 09 din 14.02.2014, fiind intentată procedura falimentului cu valorificarea și lichidarea masei debitoare a S.A. „Termocom” cu dizolvarea debitorului.

La 30 noiembrie 2016, lichidatorul SA „Termocom” în procedura falimentului, Sacaliuc (Burzacovschi) Cristina a depus cerere împotriva pârâtei ÎI „Țurcanu Laura”, intervenienți accesorii Comitetul creditorilor SA „Termocom” în procedura falimentului, SA „Termoelectrica”, SA „Moldova-gaz”, ÎS „Moldtranselectro”, ÎCS „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” SA și SRL „Chișinău-gaz” privind obligarea ÎI. „Țurcan Laura” de a restitui suma în mărime de 228 370,78 lei la contul de acumulare al lichidatorului S.A. „TERMOCOM” în procedura falimentului, încasată neîntemeiat cu

titlu de remunerație.

În motivarea cererii, reprezentantul SA „Termocom” în procedura falimentului a indicat că, la 06 septembrie 2011, prin încheierea Curții de Apel Economice, dosar nr. 2e-426/2011, s-a admis cererea de destituire a administratorului insolvenței S.A. „Termocom” înaintată de Primăria mun. Chișinău și cererea de demisie înaintată de administratorul S.A. „Termocom” în proces de insolvență, Dionisie Antocel, fiind desemnată în calitate de administrator al S.A. „Termocom” în procedura planului Î.I. „Laura Țurcan”, în persoana directorului Țurcan Laura, obligată prin aceeași încheiere, dispozitiv pct. 3, ca în baza art. 81 al Legii insolvenței nr. 632/2001, să prezinte instanței în fiecare lună raportul privind derularea procesului S.A. „Termocom” în procedura planului și la cerința urgentă a instanței, în baza art. 77 al Legii insolvenței nr. 632/2001, să prezinte raport despre starea de lucruri și administrarea masei debitoare.

Ulterior, în perioada de activitate, deținând atribuțiile investite prin prevederile art. 76 al Legii insolvenței nr. 632/2001, având calitatea de administrator, Î.I. „Țurcan Laura”, deținând dreptul indicat de lit. c) al articolului menționat și anume, administrarea într-o bancă care, de regulă, nu este creditor al debitorului a unui cont bancar special pentru acumularea sumelor de bani obținute în proces de insolvență, denumit în continuare cont de acumulare, a ridicat de la contul bancar de acumulare cu titlu de remunerație a administratorului, procentul de 2,2%, ce constituie suma de 228 370,78 lei.

A mai indicat că, drept urmare a familiarizării cu extrasele bancare, S.A. „Termocom” în procedura planului, a scos în evidență, că conform dispoziției de plată nr. 1 din 05 martie 2012, la contul de acumulare cu destinație specială a administratorului, deschis la S.A. „Banca de Economii”, filiala nr. 1, mun. Chișinău, de către directorul Î.I. „Laura Țurcan”, Laura Țurcan, în calitate de administrator al insolvenței S.A. „Termocom” în procedura planului, ce o deținea la acel moment, a efectuat transferul sumei de 228370,78 lei pe contul Î.I. „Laura Țurcan”, destinația plății fiind achitarea remunerației muncii 2.2% din 10338090,00 lei conform deciziei comitetului creditorilor din 08 aprilie 2012, aprobat prin încheierea din 26 aprilie 2012 a Curții de Apel Economice.

A invocat că prin dispoziția de plată nr. 1 din 05 martie 2012, Țurcan Laura a încasat inițial suma remunerației, iar prin dispoziția de plată nr. 2 din aceeași dată a efectuat transferul față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

A relatat că analizând temeiul efectuării plăților, a stabilit că în dispoziția de plată cu nr. 1 din 05 martie 2012, prin care s-a achitat remunerarea administratorului, se face trimitere la decizia Comitetului creditorilor, proces-verbal al ședinței din 08 aprilie 2012, aprobat prin încheierea din 26 aprilie 2012 a Curții de Apel Economice, respectiv, în încheierea din 26 aprilie 2012 a Curții de Apel Economice, expres se stabilește că remunerarea și cheltuielile în cuantum de 2,2% urmează a fi restituite lui Dionisie Antocel, licența seria 0007200 din 02.08.2001.

A menționat faptul că Î.I. „Țurcan Laura” nu avea dreptul de a beneficia de condițiile stipulate în încheierea din 26 aprilie 2012 a Curții de Apel Economice, iar S.A. „Termocom” în procedura falimentului, a aflat despre ridicarea de către Țurcan Laura, directorul Î.I. „Țurcan Laura” a sumei de 228370,78 lei, urmare a interpelării de către contabilitatea generală a S.A. „Termocom” în procedura planului a BC „Banca de Economii” S.A. filiala nr. 1. mun. Chișinău de a livra extrasul bancar întru familiarizarea cu tranzacțiile efectuate pe parcursul anului 2012.

A mai indicat că o astfel de remunerație, cuantumul ei și a cheltuielilor administratorului, în special al lui Țurcan Laura, directorul Î.I. „Laura Țurcan”, de către Comitetul creditorilor nu a fost stabilită și respectiv nu a fost emisă nici încheierea instanței de judecată, aceasta nefiind adusă la cunoștință nici debitorului SA „Termocom” în procedura planului și nici unui membru al Comitetului creditorilor al debitorului nominalizat.

A afirmat că directorul Î.I. „Țurcan Laura”, Laura Țurcan, având calitatea de administrator al debitorului S.A. „Termocom”, urma ca la ședința comitetului creditorilor, unde s-a luat decizia de a distribui suma de 10380490 lei Ministerului Finanțelor al RM, să pună în discuție și să solicite comitetului creditorilor aprecierea, stabilirea procentului și a cuantumului remunerației sale pentru activitatea efectuată, cu ulterioara aprobare prin vot, cu indicarea expresă a rezultatului votării în procesul-verbal al ședinței comitetului creditorilor de la acea dată, totodată, urma să prezinte instanței, ce exercită supravegherea executării planului procesul-verbal al ședinței comitetului creditorilor ca printr-o încheiere, instanța de judecată să aprecieze, verifice și să stabilească legalitatea și corectitudinea aprecierii procentului și a cuantumului remunerației administratorului votat și stabilit de către comitetul creditorilor cu aprobarea în modul corespunzător, astfel mai apoi Î.I. „Țurcan Laura”, urma să încaseze o sumă concretă în dependență de procentul stabilit în coraport cu sumele distribuite, acest mecanism stabilit expres de prevederile art. 79 al Legii insolvenței a fost ignorat totalmente de către Î.I. „Țurcan Laura”, îmbogățindu-se fără justă cauză.

Prin încheierea din 28 mai 2012 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 20 iunie 2012 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea Primăriei mun. Chișinău și destituită din funcția de administrator al insolvenței SA „Termocom” directorul Laura Țurcan a Î.I. „Țurcan Laura”, fiind numit în funcția de administrator al S.A. „Termocom” în procedura planului Eni Veaceslav, Î.I. „Eni Veaceslav”.

A considerat că odată ce Î.I. „Laura Țurcan” a fost desemnată în calitate de administrator al S.A. „Termocom” în procedura planului după Dionisie Antocel, urma ca chestiunile legate de remunerarea și cheltuielile noului administrator să fie discutate de către comitetul creditorilor, iar decizia luată să fie confirmată printr-o încheiere judecătorească comunicată tuturor părților interesate.

La 27 februarie 2017 și 28 februarie 2017, Î.I. „Țurcan Laura” a înaintat o cerere prin care a indicat că odată ce nu s-au reflectat în contabilitate, la timp, factura la foaia de parcurs HC 0262653 din 05 martie 2012, Î.I. „Țurcan Laura” solicită anexarea și reflectarea în contabilitatea SA „Termocom” în procedura falimentului a sumei de 228370,78 lei, în baza facturii sus indicate.

La 11 mai 2017, lichidatorul SA „Termocom” în procedura falimentului, Sacaliuc (Burzacovschi) Cristina a înaintat obiecții la materialele anexate de către pârâta Î.I. „Țurcan Laura” la cererea privind obligarea Î.I. „Țurcan Laura” de a restitui suma de 228 370,78 lei la contul de acumulare al lichidatorului S.A. „Termocom” în procedura falimentului încasată neîntemeiat cu titlu de remunerație, solicitând să fie respinsă din motivul tardivității.

Prin încheierea din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termocom”, în procedura falimentului, s-a încasat de la Î.I. „Țurcan Laura” suma de 228 370, 78 lei în beneficiul SA „Termocom”, în procedura falimentului, la contul bancar de acumulare al SA „Termocom”, în procedura falimentului, ce se află la BC „Victoriabank” SA, gestionat de lichidatorul Cristina Sacaliuc (Burzacovschi), cât și cheltuielile de judecată în sumă de 118 lei pentru citarea publică a Î.I. „Țurcan Laura”.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a repus Î.I. „Țurcan Laura” în termenul de declarare a recursului, s-a respins recursul declarat de către Î.I. „Țurcan Laura” și s-a menținut încheierea din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La 16 iunie 2018 Î.I. „Țurcan Laura” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție.

În motivarea cererii de revizuire, făcând trimitere la prevederile art. 449 lit. b), e¹) CPC, a indicat, în esență, că interpretarea restrictivă de către instanța de recurs a prevederilor art. 79 alin. (5) din Legea insolvenței, este una irațională, contrară

prevederilor sus indicate și practicii de aplicare a legislației.

La fel, a relatat că concluzia eronată a instanței de recurs se datorează faptului că prevederile planului procedurii de restructurare nu au fost accesibile Laurei Țurcan și nici nu au fost remise instanței de recurs.

A mai specificat că prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție se încalcă dreptul fundamental la muncă.

Revizuenta a solicitat casarea deciziei din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție și încheierea din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi încheieri prin care să fie respinsă cererea SA „Termocom”.

La data de 01 august 2018 lichidatorul SA „Termocom” în procedura falimentului a depus referință, solicitând respingerea cererii de revizuire depusă de către Î.I. „Țurcan Laura” ca fiind inadmisibilă.

Potrivit art. 452 alin. (1¹) CPC, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Studiind materialele dosarului și verificând argumentele invocate în cererea de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Prin încheierea din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termocom”, în procedura falimentului, s-a încasat de la Î.I. „Țurcan Laura” suma de 228 370, 78 lei în beneficiul SA „Termocom”, în procedura falimentului, la contul bancar de acumulare al SA „Termocom”, în procedura falimentului, ce se află la BC „Victoriabank” SA, gestionat de lichidatorul Cristina Sacaliuc (Burzacovschi), cât și cheltuielile de judecată în sumă de 118 lei pentru citarea publică a Î.I. „Țurcan Laura”.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a repus Î.I. „Țurcan Laura” în termenul de declarare a recursului, s-a respins recursul declarat de către Î.I. „Țurcan Laura” și s-a menținut încheierea din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

După cum rezultă din actele cauzei, revizuenta cu referire la prevederile art. 449 lit. b), e¹) CPC, a invocat interpretarea eronată de către instanța de recurs a prevederilor art. 79 alin. (5) din Legea insolvenței, precum și faptul că i-a fost încălcat în acest mod dreptul fundamental la muncă.

Potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În sensul normei enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării încheierii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, să fie descoperite după ce încheierea judecătorească devine irevocabilă.

De altfel, art. 449 lit. b) CPC, indică asupra unor circumstanțe (fapte) necunoscute anterior revizuentului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea

pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării încheierii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării încheierii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea încheierii. Faptele noi apărute după darea încheierii pot servi temei de adresare cu o nouă cerere în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

În același timp, revizuenta trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii, or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element indispensabil al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

În temeiul celor reținute, Colegiul conchide că revizuenta, criticând decizia instanței de recurs, a invocat aplicabilitatea temeiului de revizuire prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, fără să respecte condițiile descrise supra.

Astfel, Colegiul accentuează că revizuirea declarată în temeiul art. 449 lit. b) CPC este improprie temeiurilor de recurs, în alți termeni, revizuirea declarată împotriva unei decizii irevocabile poate fi admisă doar în prezența temeiurilor descrise de art. 449 CPC și nu ca o nouă cale de atac.

În ce privește temeiul prevăzut de art. 449 lit. e¹) CPC, Colegiul reliefează că în sensul normei enunțate este important de înțeles că o cerere de revizuire poate fi admisă în două situații distincte. În primul caz, atunci când a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale, iar în al doilea caz, atunci când din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

În speță, revizuenta nu a descris care ar fi situația în care se încadrează cererea sa de revizuire, precum și nu a prezentat careva înscrisuri în acest sens.

Consecvent, Colegiul notează că revizuirea este o cale de retractare a hotărârii și nu de reformare.

În cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată.

Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999*).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006*, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială,

garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată.

Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Aplicând principiul dat la caz, Colegiul elucidează că revizuirea nu poate fi exercitată pentru a efectua o nouă examinare a cauzei.

Astfel, revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În circumstanțele indicate și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate *supra*, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de Î.I. „Țurcan Laura”, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, motivele invocate în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiurile art. 449 lit. b), lit. e¹) Cod de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Î.I. „Țurcan Laura” ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Întreprinderea Individuală „Țurcan Laura”, în cauza civilă, la cererea Societății pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului împotriva Întreprinderii Individuale „Țurcan Laura”, intervenienți accesorii Comitetul creditorilor Societății pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, Societatea pe Acțiuni „Moldova-gaz”, Întreprinderea de Stat „Moldtranselectro”, Întreprinderea cu Capital Străin „Gaz Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate pe Acțiuni și Societatea cu Răspundere Limitată „Chișinău-gaz” cu privire la restituirea sumei.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Ion Druță

judecătorii

Tatiana Vieru

Maria Ghervas